

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen enimmäisvelkasuhteen käyttöön- otosta asuntoluototuksessa

### Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Matias Marttisen /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 324/2021 vp:

Onko hallitus tuomassa eduskunnalle esityksen, jolla säädettäisiin enimmäisvelkasuhteesta asuntoluototuksessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kuten edustaja Marttinen kirjallisessa kysymyksessään toteaa, on suomalaisten kotitalouksien velkaantumisaste noussut koko 2000-luvun. Velkaantuminen on myös jatkanut kasvuaan erityisesti viime vuosina, mikä ei selity pelkästään pandemian torjunnan vaikutuksilla.

Suomalaisten kotitalouksien velkaantuminen – niin asuntoluottojen kuin myös kulutusluottojen osalta – on historiallisesti katsoen korkealla tasolla. Kotitalouksien velkasuhde on Suomessa suurempi kuin EU-maissa keskimäärin. Velan määrä suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin on yli kaksinkertaistunut 2000-luvulla ollen 132,7 prosenttia vuoden 2020 lopussa.

Velkaantumisen ripeä kasvu tarkoittaa, että kotitalouksien velat ovat kasvaneet pitkällä aikavälillä huomattavasti nopeammin kuin asumiseen ja muuhun kulutukseen ja säästämiseen käytettävissä olevat tulot. Valtaosa (yli 80 prosenttia) velasta ja sen kasvusta on asumiseen liittyvää velkaa eli kotitalouksien asunto- ja sijoitusasuntolainoja sekä omistus- ja sijoitusasuntoihin liittyviä taloyhtiölainoja. Kehityksen taustalla eivät siten ole yksistään vakuudettomien kulutusluottojen tai vain taloyhtiölainojen kasvaneet osuudet kotitalouksien velkaantumisesta.

Kotitalouksien velkaantumisen jatkuva kasvu on omiaan heikentämään koko kansantalouden kykyä selvitä myös tulevista talouskriiseistä. Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin keräämien tilastotietojen perusteella on nähtävissä, että asuntoluotonanto on jälleen vilkastunut kesästä 2020 lähtien ja kasvattanut kotitalouksien velkaantumista entisestään.

Rahoitusvakaudesta ja luotonantajien valvonnasta vastaavien viranomaisilta saatujen tietojen mukaan myös pitkät asuntolainat ovat yleistyneet nopeasti, ja uusien asuntolainojen keskikoko on kasvanut edelleen pandemian aikana.

Valtiovarainministeri Petteri Orpon asettama työryhmä ehdotti vuonna 2019, että kotitalouksien suureen velkaantuneisuuteen liittyviä riskejä vähennettäisiin tuloihin sidotulla velkakatolla sekä rajoittamalla uusien asuntolainojen enimmäispituutta. Lisäksi taloyhtiölainojen enimmäismääriä tulisi rajoittaa. Välineillä ei olisi tarkoitus rajoittaa kotitalouksien tuloihin nähden kohtuullista velkaantumista.

Tarpeellinen velkaantuminen auttaa kotitalouksia tasaamaan menojaan eri elämänvaiheissa, mutta tuloihin nähden liiallisen suuri velkaantuneisuus heikentää sekä kotitalouksien että kansantalouden kykyä sopeutua talouskriiseihin.

Velkaantumisen hillitsemiseen liittyvää sääntelykokonaisuutta ollaan parhaillaan valmistelemassa valtiovarainministeriössä. Valmistelussa otetaan huomioon kokonaisuuteen vaikuttavat eri näkökulmat.

Helsingissä 10.6.2021

Valtiovarainministeri Annika Saarikko